

Nem tudok rá visszaemlékezni, hogy csak egyetlen egy közleményben is említettem volna akár a vezérigazgató úr, akár a vállalat nevét.

Tárgyaltam, bíráltam és sokszor el is ítéltem olyan jelenséget, amelyek a fakereskedelem terén nyilvánultak meg s amelyeket az erdőgazdaság érdekeire sérelmesnek tartottam.

Kétségtelen, hogy olyan esetekben, amikor a vezérigazgató úr vagy vállalata is úgy jártak el, a kifogás ép úgy vonatkozott rájuk, mint bármelyik fakereskedőre.

Éppen úgy módjában és jogában állott azonban neki is, mint bárki másnak, az ellenvéleményét nemcsak megmondani, de érvekkel és adatokkal alátámasztani épen úgy, mint ahogy én minden alkalommal iparkodom a magam állásfoglalását érvekkel és adatokkal alátámasztani.

A bíráló alól egyikünk sem mentes s a gazdasági élet harcában sebeket adunk és kapunk mindnyájan, akik valamennyire is a nyilvánosság előtt mozgunk.

Nyíltan kijelenthetem azonban azt, hogy soha a bírálóknál más, mint az erdőgazdaságnak általam jogosnak ismert érdeke, nem vezetett, amiért úgy is, mint szerkesztő, úgy is, mint a Krónika írója állom és vállalom a felelősséget.

Allom és vállalom emelt fővel és nyugodt lelkiismerettel.

Bíró Zoltán.

Krónika.

1. A kedvezményes vasúti tarifa.

Lapunk mai számában közöljük a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr rendeletét, amelylyel a tüzifára eddig érvényben volt vasúti szállítási díjkedvezményt további egy év tartamára, 1937. évi augusztus hó 31-ig meghosszabbította.

Biztosan számítottunk a meghosszabbításra s így annál kellemetlenebbül érintett bennünket, amikor 3—4 nappal a kedvezmény lejártá előtt tárgyalásra hívtak bennünket a kereskedelemügyi miniszteriumba, ahol az Államvasút két-féle módosító javaslatot terjesztett elő.

A mi véleményünk az, hogy az ilyen gazdasági intézkedések hatását nem lehet egy év eredményéből elbírálni és

hogy ilyen tekintetben felmerülő javaslatokhoz nem lehet ötletszerűleg az adatok összegyűjtése nélkül teljesen érdemlegesen hozzászólni.

Nem is akarjuk itt a kétféle módosító tervet tárgyalni és ismertetni.

Le akarunk azonban szögezni egyet, az egész magyar erdőgazdaság őszinte hálás köszönetét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrral szemben, aki teljes mértékben méltányolta az erdőgazdaság kéréseit és mellőzve a múlt évben hónaponként adott meghosszabbítást, egy teljes évre adta meg a további kedvezményt.

Lehetővé tette ez a megoldás nemcsak azt, hogy a magyar erdőgazdaság egy éven át nyugodt biztonsággal tudjon dolgozni és előre számítani, de egyúttal azt is, hogy az ezúton is szaporodó statisztikai adatokból helyesebb képet tudjon nyerni nemcsak a tűzifa forgalmáról, de arról a szerepről is, amit ez a kedvezmény az országos ellátás és az Államvasutak bevételei szempontjából is jelent.

Indokainkat, amelyek az eddigi rendszer fenntartását szükségessé teszik, már elégszer hangsúlyoztuk e helyen s a kérdést most tisztán azért vetettük fel, hogy ennek a köszönetnek, a nagy nyilvánosság előtt is, megfelelő módon kifejezést adhassunk.

2. Az első félév fabehozatali statisztikája és a talpfakérdés.

Mint az utolsó években majdnem mindig, ez évben is a nyers és megmunkált fa foglalja el behozatali kimutatásunkban az első helyet.

21,000.000-t meghaladó értékével ma már, Istennek hála, alatta marad állat-, sőt búzakivitelünknek is, ha azonban a 12 milliót meghaladó papírbehozatalt is hozzászámítjuk, már ismét meghaladja az előbb említett cikkekben elért kivitelek bármelyikének értékét.

A múlt év első felével összehasonlítva, mennyiségben 2580 vasúti kocsirakomány, értékben pedig 5,565.000 pengő emelkedés mutatkozik.

A részletes kimutatást ide iktatjuk.

**Fabehozatalunk mennyisége az 1935. és 1936. évek első felében
10.000 kg kocsirakományokban.**

	1935.	1936.	Az 1935. évvel szemben	
			több	kevesebb
Tüzifa	5417	4290	—	1127
Faszén	1203	1601	398	—
Bányafa	3753	4184	431	—
Gömbölyű fenyőfa	5448	7237	1789	—
Gömbölyű lombfa	724	2330	1606	—
Hegyezett karó	32	54	22	—
Bárdolt fenyőfa	3009	3508	499	—
Vasúti talpfa	177	2734	2557	—
Kádárfa	37	57	20	—
Bognárfa	37	12	—	25
Fűrészelt fenyőfa	11306	12370	1064	—
Fűrészelt lombfa	372	718	346	—
Összesen :	31.515	39.095	8732	1152
Emelkedés : 7580				

**Fabehozatalunk értéke az 1935. és 1936. évek első felében.
Érték 1000 pengőben.**

	1935.	1936.	Az 1935. évvel szemben	
			több	kevesebb
Tüzifa	941	742	—	199
Faszén	693	739	46	—
Bányafa	1137	1416	279	—
Gömbölyű fenyőfa	1819	2956	1137	—
Gömbölyű lombfa	301	1074	773	—
Hegyezett karó	17	29	12	—
Bárdolt fenyőfa	1508	1839	331	—
Vasúti talpfa	64	1477	1413	—
Kádárfa	50	62	12	—
Bognárfa	32	9	—	23
Fűrészelt fenyőfa	8723	10225	1502	—
Fűrészelt lombfa	361	643	282	—
Összesen :	15646	21211	5787	222
Emelkedés : 5565				

Az adatok közül feltűnik elsősorban a tűzifa-behozatal csökkenése, mint bizonyítéka annak, hogy a termelésben beálló csökkenés, vagy emelkedés a tűzifánál csak a következő év kiviteli-behozatali mérlegében jut megnyilvánulásra.

A nyers és feldolgozott műfában, valamint vasúti talpfában mutatkozó erős emelkedés ezzel szemben már bizonyítéka a megcsökkenett magyar termelésnek.

Különösen a talpfa az, amelyiket ennek a különbözetnek a méltatásánál kiemelni kívánunk.

Néhány évvel ezelőtt több ízben intettük és figyelmeztettük az illetékes tényezőket arra, hogy az erősen felfokozott magyar fatermelés a versenytárgyalásra kiírt mennyiséget jóval meghaladó mértékben tudna vasúti talpfát is termelni.

Rámutattunk arra, hogy az akkoriban kiírt csekély mennyiségek nem fedezik a MÁV. és a többi vasutak normális szükségletét.

Felhívtuk a figyelmet arra, hogy az ilyen szükségletek fedezését ideiglenesen elodázni igen, de véglegesen elhagyni nem lehet.

Rámutattunk annak a célszerűségére is, hogy most, amikor a MÁV. minden talpfát telít, semmi akadályja nincs a készletek hosszabb ideig való raktározásának.

Mindezt pedig azért tettük, hogy az illetékes tényezők a többtermelés idején vegyék át a termelhető magyar talpfa-többletet és ne következék rövidesen be a talpfa-behozatal nagymértékű emelkedése.

A mennyiségben több, mint 1600, az értékben több, mint 2000%-os emelkedés ennek a cikknek a behozatalánál 100%-ig igazolt bennünket.

Természetes következménye volt ez annak az eljárásnak, hogy a MÁV. éppen abban az időben kezdte meg a beszerzések jelentős mértékű emelését, amikor a magyar erdőgazdaság ezirányú termelőképesége a rendkívüli használatok természetszerű apasztása révén jelentékenyen csökkent.

Nem azért hozzuk ezt fel, mintha ezen ma már segíteni lehetne, de azért, hogy a muli eredményeiből okulhassunk,

mert legalább egy-, egy és félmillióra tesszük azt az összeget, amit ezen a címen a magyar közgazdaság az utolsó években tisztán munkabérekben elveszített.

De a beszerzés mai rendszere és módja ellen is van némi kifogásunk s ezt az alkalmat felhasználjuk arra is, hogy ezt a kifogást szóvátegyük.

Mindnyájan igen jól tudjuk, hogy a talpfakészítésre alkalmas anyag a fanembelileg megfelelő erdőterületeken is csak korlátolt mennyiségben áll rendelkezésre.

Különösen aránytalanul csekély a nagyobb méretek előállításához szükséges vastagabb műfa mennyisége.

Az az arányszám, amilyen mértékben ma az Államvasút a kiírásnál a vastagabb s így nehezebben előállítható talpfaméreteket követeli, nem felel meg a magyar erdők átlagos méret-elosztásának.

A könnyebb, vékonyabb és rövidebb méretekből aránylag nagyobb mennyiséget tudnánk előállítani, mint amennyi így a kiírásokból a magyar termelőknek jut.

Véleményünk szerint ez az eljárás, amit a MÁV. követ, nem teljesen helyes.

Bár teljes mértékben aláírjuk az államvasutnak azt a törekvését, hogy minden szállítója részére lehetőleg azonos arányban kíván a könnyebb és nehezebb méretekből juttatni és ehhez kívánja szabni az ármegállapítást is, mégsem helyeselhetjük azt az eljárást, amelyik ezt az elgondolást a külföldi és belföldi termeléssel szemben egyformán kívánja érvényre juttatni.

Igen sokszor mutattunk már rá arra a nagy különbségre, ami a belföldi és külföldi termelések között nemcsak az erdők egészen más elhelyezkedési módjában, de a használatra kerülő erdők minőségében mutatkozó nagy különbség következtében is van.

Ezt a kérdést itt most nem is kívánjuk érinteni.

Nem tarthatjuk azonban indokoltnak azt, hogy könnyebb, kisebb méretű talpfa-választékokat rendeljen az Államvasút külföldről olyan esetben is, amikor ezeknek legnagyobb részét még tudná a belföldi termelés fedezni.

Véleményünk szerint a két eljárást illetőleg a két felfogást egészen jól össze lehet egyeztetni.

Tartsa meg a MÁV. továbbra is a mai %-arányos beosztású megrendelési rendszert, de vállaljon kötelezettséget arra, hogy a magyar termelés által a könnyebb választékokból előállítandó többleteket, megfelelő minőség esetén, teljes egészükben átveszi.

Az árkérdés, a hitelfedezet kérdése itt mind másodrendűek, mert hiszen a múltban is volt már rá eset, hogy ezeket a kérdéseket, mindkét fél megfelelő engedékenysége révén, át tudtuk hidalni.

Itt csak az a kérdés merül fel, nem akadályozza-e ez a mai %-os beosztású kiírási rendszer továbbra leendő fenn tartását.

Véleményünk szerint aggodalomra ebből a szempontból sincs ok.

A talpfa átvétele és leszállítása tél végén és tavasszal történik, míg a szükségletek kiírása a nyár végére tolódik el.

Ha bármelyik évben a MÁV. a könnyebb méretekből nagyobb mennyiséget vesz át a magyar termeléstől, úgy ezt a mennyiséget a következő évi szükséglet megállapításánál már figyelembe tudja venni és csupán a %-os arányszám fog némileg módosulni.

Ezt a módosítást mindenkor még a kiírás előtt meg lehet állapítani s egyébként is ez az arányszám a szükségletek folytonos változása következtében eddig sem volt állandó.

A mi meggyőződésünk az, hogy ennek az eljárásnak az elfogadása esetén, jó néhány százezer pengő anyagértéket és munkabért tudnánk évről-évre a magyar közgazdaság részére megmenteni.

Igen ajánljuk ezért ezt a kérdést az összes illetékes tényezők figyelmébe.

3. Az ez évi talpfa versenytárgyalás.

Szeptember hó 29-én bontották fel azokat az ajánlatokat, amiket a MÁV. által ez évi szállításra kiírt 709.000 drb talpfára és 7031 m³ váltó-talpfára benyújtottak.

Az ajánlatokat csoportonként kellett venni.

Egy csoport talpfa 100 db, amiből 30 db 2.60-as, 28 db 2.50-es, 14 db 2.40-es, 28 db pedig 2.20-as.

A váltófa 10 m³-es csoportokban volt kiírva, amiből 1.42 m³ a 15/30 cm keresztmetszetű, 4.99 m³ a 15/25 és 14/25 cm keresztmetszetű választékokra esik, míg a többi az ennél alacsonyabb (15/23, 15/21, 14/20) keresztmetszetű méretosztályokra esik.

A versenytárgyaláson felajánlottak a csoport beosztásoknak megfelelően a magyar termelők 1283 csoport tölgy, 2445 csoport bükk és 30 csoport erdei fenyő talpfát, ami összesen 372.800 db-nak felel meg és a csoportbeosztásokon kívül 6070 db 2.40-es, 14.632 db 2.20-as tölgytalpfát és 4500 db 2.20-as bükktalpfát, míg váltótalpfából összesen 6510 m³-t.

Külföldi termelésű anyagból 685 csoport tölgy, 8254 csoport bükk, összesen tehát 8939 db talpfára és 8050 m³ váltótalpfára futottak be az ajánlatok s ezenkívül egy cég külön ajánlott 1500 db 2.20-as bükk talpfát.

A versenytárgyalás eredménye tehát igazolja azt a többször hangoztatott kijelentésünket, hogy kár volt néhány év előtt az akkor jelentkezett feleslegek megvásárlását elmulasztani, mert íme ma már az Államvásútnak, ha az összes felajánlott anyagot megvásárolja is, több, mint 300.000 talpfát és közel 1.000 m³ váltófát külföldről kell beszereznie.

De még egy körülmény van, amire feltétlenül rá kell mutatnunk.

A méretek szerint való beosztásban ez évben szokatlanul nagy mértékben szerepelnek az erősebb méretű választékok.

A magyar erdőgazdaság mai termelési viszonyai mellett ez az arányszám jóval nagyobb, mint amilyen arányban a magyar fatermelésben az ennek előállításához szükséges vastagabb méretű rönkanyag előfordul.

Amennyiben a beszerzéseknél a méretelosztás továbbra is ilyen marad, a magyar erdőgazdaságnak évről-évre elég nagymennyiségű olyan vékonyabb műfa anyaga kerül majd

be a tűzifába, amiből még előnyösen lehetne 2.20 és részben 2.40 méter hosszmeretű talpfát termelni.

Nyilvánvaló dolog, hogy az erdőgazdaságnak ez nem áll érdekében.

De nem érdeke az Államvasútnak sem.

Több, mint egy évtized kellett ahhoz, hogy a magyar talpfatermelés elérje azt a szintet, amelyiken ma van.

A termelés visszaesése az Államvasútnak sem érdeke, de a közérdekkel sem egyeztethető össze az, hogy külföldről szerezzünk be olyan árut, amit belföldön is minden nehézség nélkül elő tudunk állítani.

Véleményünk szerint semmi akadályja nincs annak, hogy a gyengébb méretekben évről-évre jelentkező több-kínálatot, ami az idén alig haladja meg a 25.000 db-ot, a MÁV a kiírt mennyiségen felül is megvásárolja.

Hiszen pl. ez évben a felajánlott többlet alig 3.5%-át teszi ki a MÁV ez évi szükségletének.

Mivel pedig a megrendelt mennyiségek leszállítása még a jövő évi kiírás előtt megtörténhetik, semmi akadályja nincs annak, hogy ezt az átvett többletet a jövő évi kiírásnál már, mint meglévő készletet vegyük számításba.

A beépítés szempontjából sem okozhat ez semmi nehézséget, hiszen a béke időben állandóan 1—1½ évi szükséglet állott a MÁV-nak, mint tartalék rendelkezésére s a félévvel később történő esetleges behelyezés a telített talpfák élettartamára sincs befolyással.

Mindezekre való tekintettel egyesületünk — vitéz Lámfalussy Sándor választmányi tagunk javaslatára — megkeverte az Államvasutakat aziránt, hogy a csoportbeosztáson felül felajánlott mintegy 25.000 db gyengébb méretű magyar talpfát szintén vásárolják meg s ezirányú közbenjárásra a földművelésügyi miniszter Urat is felkérte.

Reméljük, hogy az eljárás eredményre fog vezetni s talán nem lesz akadályja annak sem, hogy az ilyen többlet felajánlások átvételét a jövőre nézve elvi kijelentéssel vállalják.

A többlet-felajánlás értéke ez évben alig haladja meg a 100.000 pengőt, ami értékben a talpfa és váltófa beszerzési költségének végeredményben 1%-át is alig fogja kitenni.

Még egy hiányt látunk és ez az, hogy a kiírásban és az ajánlatok között az akáctalpfa egyáltalán nem szerepel.

Az utolsó másfél évtized erdősítési propagandája mellett előrelátható, hogy rövidesen elég nagy tételben kerül majd olyan méretű akác mûfa kitermelésre, ami a könnyebb talpfa-választékok előállítására alkalmas.

Kár volna ezt a tartósság és szilárdság tekintetében egyaránt kiváló fanemet ebből a felhasználásból kirekeszteni s erre külön is felhívjuk itt az intézőkörök figyelmét.

*

Chronik. Von Z. Biró.

Die Verlängerung der Tarifbegünstigung für das einheimische Brennholz wird freudigst begrüßt.

Die Holzeinfuhr des ersten Halbjahres 1936 weist — mit den Ziffern der vorjährigen Statistik verglichen — im Brennholz zwar eine bedeutende Abnahme von 1127 Eisenbahnwagen auf, demgegenüber erhöhten sich aber die übrigen Posten, usw. in erster Linie das Rundholz (mit 3395 Wagen) und die Schwellen (mit 2557 Wagen). Ersteres deutet auf eine gesteigerte Beschäftigung der inländischen Sägewerke und auf eine frohe Bautätigkeit, darf also nicht beanstandet werden. Vom Schwellenholz könnten aber die ungarischen Wälder eine grössere Menge liefern, besonders solche mit schwächeren Massen. Dies beweisen auch die bei dem diesjährigen Lieferungsanschreiben der Staatseisenbahnen eingelaufenen Angebote.

Es wäre also von gemeinsamem Interesse, wenn die Staatseisenbahnen einerseits schon bei der üblichen Gruppeneinteilung (eine Gruppe besteht aus 100 St. Schwellen verschiedener Stärke) die Leistungsfähigkeit der heimischen Forstwirtschaft in Betracht ziehen und andererseits alle überzählig angebotenen schwächeren Schwellen übernehmen wollten, weil dadurch die Einfuhr wesentlich eingeschränkt werden könnte.

*

Chronique, par Z. Biró.

L'Auteur enregistre avec satisfaction que les réductions de tarif ferroviaire, accordées aux bois de chauffage indigènes, ont été prolongées pour une nouvelle période.

A propos de la statistique des importations de bois pour le premier semestre de l'année 1936 — où l'on trouve, par rapport

aux six premiers mois de l'année précédente, un accroissement sensible de l'importation des bois en grumes et des traverses — il souligne qu'il y aurait moyen de réduire considérablement la quantité des traverses importées si les Chemins de fer de l'Etat s'adressaient, pour les traverses de faibles dimensions, avant tout à la production nationale, vu que les forêts de la Hongrie actuelle ne peuvent fournir que peu de bois de chêne fort.

Chronicle. By Z. Biró.

The author greets with pleasure the further prolongation of the tariff abatement granted for the inland fire-wood by the Minister of Commerce.

In connection with the import statistics of the 1st half year of 1936, which show in comparison with the data of the first six months of 1935 a greater increase of the quantity of logs and sleepers it is pointed out that the import of sleepers can be really diminished, if the State Railways would cover their requirement of sleepers of smaller measurement chiefly by the native production, because the present-day Hungarian woods can't afford large timber only in lower degree.

A természetes felújítás alatt álló erdőrészek.

Irta: Dr. Kovács Ernő.

A természetes felújítás alatt álló erdőrészeknek az üzemtervi mintákban való mikénti kezelésére vonatkozólag az erdőrendezési utasítás 3. lap *b*) 2. pontja és a 13.000/1930. I—2. F. M. sz. rendelet 51., 52., 58. és 65. pontjai intézkednek. Az ezekben foglalt utasításokat azonban több oldalról kritika tárgyává tették és helytelenítették azokat (lásd Nagypál István és Kovács Ernő idevonatkozó cikkét az „Erdészeti Lapok“ 1930. évf. X., ill. az 1931. évf. II. füzetében). Legutóbb pedig Mezey Rezső szaktársunk foglalkozott az Erdészeti Lapok 1935. évf. 849—851. lapjain ezzel a kérdéssel.

Miután Mezey egyes megállapításaival nem értek egyet, azért szükségesnek tartom a következő kérdések tisztázását: